

Payí Poro Timotio nání xámi eañinarini.

Payí rina Timotio nání Poro xámi eañinarini. Timotio Esia piropenisíyo dájorini. Xano émayí wo aiwi xinái Judayí wírini. Poro émayí añímíni xwiýá yayí winipaxí imóniñipi wái nurimeríná nioni tñi nawíni wái riméwiniginiri rípeañorini (Wái wurimeiarigíáwa 16:1-3). Poro tñi nawíni ami ami neméísaná xwiogwí wáu wo Epesasiyo niñweari uréwapiyiñe dání “Rixa wí e nání oudení.” niwimóniríná Timotiomi “Joxi sini re niñweari Jisasoyá siyikí imónigíayo umeñweáirixini.” nurárimí nuri añj wí e dání píni niwiárimí nibiríná sekaxí urinápí tñi xixeni éwiniginiri payí rina neari o tñj e nání mónapiñiginini.

1 ¹ Poroni —Nioni Kiraisi Jisasoyá wái wurimeiarinjá wonirini. Gorixo —O niweapiri nene yeáyí neayimixemeaarinorini. O tñi Kiraisi Jisaso —O nene neairiménapinía nání diñj níkwímore ñweañwáorini. O tñi awáu Poro wái yeurimeinía nání imóníwiniginiri níripeagífonirini. ² Nioni payí rina Timotioxi —Joxi nioni wái rimearinjápimi dání Kiraisomi diñj wíkwíronj enagi nání gí piaxí rimearinjá woxíniñj imóniñoxirini. Joxi nání payí rina neari mónaparini. “Ápo Gorixo tñi negí Áminá Kiraisi Jisaso tñi awáu wá riwianiri ayá ririmixiri joxi niwayiróniri ñweari nání siiri éisixini.” nimónariní.

“Xwiýá wigí diñj tñi nipimori rarigíayo wiaíkirixini.” urinjí nánirini.

³ Nioni Epesasiyo píni niwiárimí Masedonia piropenisíyo nání uminiri neríná ririnápa ámi axípi oririmini. Joxi Epesasiyo niñweari áma xwiýá Jisaso nání nepaxiñipi nimusiroro xegí bi uréwapiyarigíayo píri niwiaíkwímore “Api e muréwapiyipani.” urei. ⁴ “Piyiñj ikayíwí riniñjípimi tñi aríowa enjíná dání wigí niaíwí nemeága nuro yoí wírigíápimi tñi apiaúmi manaxídipani.” urei. Apimi nanaxídírínáyí, Gorixo “Nioni diñj nínikwírorinjápimi dánini gí imónigíayo numeíñirixini.” yaiwiñjipi tñi xixeni mé wigí diñj tñi nipimoro siwíáni riñwanarigíá enagi nání rarini. ⁵ Ayí wigí wíniyo nání nepa diñj sipí wininía nání “Sekaxí e uríñirixini.” rirarinini. Áma ayí api xixeni níxídírínáyí, diñj ínimi bi níkwírómáná mirí ero diñj niyaikirori “Nepa Gorixo wimónarinjipi ría

yarinwini?” niyaiwiriná esisí bi miní ero Jisasomi diñí niwikwíroríná sirirowiárfi mepa ero epaxírini. Apí apí nerinípimi dání wigí wíniyo nání diñí sipí wininá enjagi nání e urírixini. ⁶Ayí ripi nání rirarinini. Ámá wa apí apimi píni niwíáriro nání rixa xaxá nero ararixíniñi rariñoi. ⁷Awa wigí diñíyo dání nipimori rarigíápi nání majíá nero re niyaiwiniro rarigíápi, “Nijíá mimóniñwí reñwini? Bíkwiyo e e riniñípi, ayí apí apí nání rinini.” rarigíápi nání eni majíá nero aí ñwí ikaxí eániñípi nání negí wíyo uréwapiyani nání oimónaneyiniro yaiwinarigíáwarini.

Ñwí ikaxí eániñípi nání uriní nánirini.

⁸Yawawi nijíárinini. Ñwí ikaxí eániñípi, ayí nañí imónini. E nimóniñagi aí Gorixo ñwí ikaxí rinípi ayí amá wigí diñí tñi nipimori rarigíápimi sopiní onírixiniri rinímani. ⁹Gorixo e érixiniri wimóniñípi tñi xixeni neríná ayí re yaiwipíráoi, “Ñwí ikaxí riniñíyí amá wé rónigíáyí nánimani. Ayí amá xwiýá xowiafíkmí yarigíáyí tñi uní yarigíáyí tñi nánirini. Ámá Gorixomi ríwí riwámíni mamoarigíáyí tñi íwí yarigíáyí tñi nánirini. Ámá Gorixomi paimimí wiarigíáyí tñi aríki imónigíáyí tñi nánirini. Xaniyaúmi pikiarigíáyí tñi pikioyímí yarigíáyí tñi nánirini. ¹⁰Ámá apixí wí tñi íwí inarigíáyí tñi oxí waúnirani, apixí wípaúnirani, onarigíáyí tñi amá pikiomeaarigíáyí tñi yapí rarigíáyí tñi ‘Sínjá romi dání rirarinini.’ nurimáná ná miyarigíáyí tñi ayí níní nánirini. Ñwí ikaxíyí, ayí xwiýá nañí imóniñíyo pí pí wiafíkiarigíáyí nání eni rinini.” yaiwipíráoi. ¹¹Xwiýá apí, ayí xwiýá seáyí e imóniñí, nene yayí neainarinípi tñi xixeni imónini. Apí Gorixo —O amá níní yayí umepaxí imóniñorini. O xwiýá nioni diñí niniñwirárirí wáí nurimefwiniginiri nirípeañípi nání rariñini.

Poró xíomi wá wianiñípi nání yayí wiñí nánirini.

¹²Negí Áminá Kiraisi Jisasomi yayí wiarinárini. O “Poró diñí uñwiráripaxoríani?” niniawiri xwiýá oyápi wáí uriméwiniginiri ninirípeari ení sixí neámixiñí enjagi nání omi yayí wiarinárini. ¹³Xámi nioni omi ikaxíwí umeariri amá xíoyá siyikí imónigíáyo xeaniñí ríá tñí wíkariri aríki númi nuri aniñí mixí wiaxídirí yagáoni aiwi nioni omi diñí miwikwíropa neri nání majíá nikáriniri e yarinjagi nání o ayá ninirimixiri apí e niñírinini. ¹⁴Nioni sipí imóniñí e yagáoni aiwi negí Áminá Kiraisi Jisaso wá xwapí ayá wí niwianíagi amá xío tñi nawíni nikáriniríná diñí wikwírori diñí sixí uyiri yarigíápi nioni eni axípi nímeanjiginini.

¹⁵Xwiýá “Kiraisi Jisaso amá íwí yarinwaéne yeáyí neayimixemeanía nání xwíá tío nání biñírinini.” riniñípi diñí ñwiráripaxípirini. Ámá níní aríá niwiro “Neparini.” yaiwipaxípirini. Nineneni íwí yarinwaéne aiwi ayí yarigíápi tñi xixeni mé seáyí e imóniñípi yagáoni, ayí nionirini.

¹⁶Nioni e imóniñáoni aí Jisasi Kiraiso amá xío nání re owiaiwípoyniri,

“O apaxí mé pirí mumamó ámá wigí íwí yarigíápi ríwímíni umamopírí nání xwayí níwinírí kikiáá ŋweaaríŋoríani?” owíaiwípoyínírí nioní ayá nínírímíxírí yeáyí níyímíxemeañíríni. Kiraiso e neríŋípímí dání ámá ríwíyo díŋí níwikwírórí díŋí níyímíŋí tígíá imónípíríáyí nání nioní, íwí xwapí yagáóní síŋwepígí níŋíríni. ¹⁷Ayinání Gorixo, añŋnamíní míxí ináyí aníŋí miní imóníŋo —O wí mípé yaríŋoríní. Ámá síŋwí winipaxí mímoníŋoríní. Ná woní oní ŋwíá nepaxíŋí imóníŋo, ayí oríní. Omí aníŋí íníná seáyí e umíeyoarane yayí umerane néra úwanígíní.

“Xámi ríríŋwápi nání díŋí nímorí xopírárí wíríxíní.” uríŋí náníríní.

¹⁸Timotíoxí, gí íwoxíníŋí imóníŋoxí, agwí payí rina nearí “Joxí éíríxíní.” ríríríŋápi, ayí xwíyíá xámi joxí ríwíyo eríápi nání Goríxoyá díŋíyo dání wíá nírókíamoríná ríríŋwápi tñí xixení axípi ríríríŋíní. Xwíyíá apímí dání díŋí síxí nínírí xopírárí wíríxíní. ¹⁹E nerí díŋí wíkwíroaríŋwápi xáwí íá xírírí díŋí níyaíkírórí “Nepa naŋí ría yaríŋíní?” níyaiwíríná esísí bí minaríŋípi síŋwí ainenaxídírí éíríxíní. Ámá wa “Joxí e éíríxíní.” ríríríŋápi ríwímíni nímamoro mepa neróná síní Jisasomí díŋí míwikwíró ewé síŋáyo síxí núrórí xwíríá íkixenaríŋípa axípi e inígíawíxíní. ²⁰Ayí waú ríwaúríní. Xaimeniaso tñí Arekísadao tñí awaúríní. Awaú “Goríxomí íkayíwí umearípaxowawímaní.” oyaiwinípiyínírí Seteno xe xeañíŋí owíkárinírí miní wiŋáríní.

“Ámá níní nání Goríxomí ríxíŋí wuríyííríxíní.” uríŋí náníríní.

2 ¹Ámá Jisasoyá síyíkí imónígíáyí e éíríxínírí rírímíyí seáyí e imóníŋípi, ayí rípiríní. Ámá níní nání Goríxomí ríxíŋí wuríyíro yaríŋí wíro yayí wíro éíríxíní. ²Díŋí wíkwíroaríŋwaéne píyíá werane kikiáá ŋwearane yaníwá nání Goríxo negí míxí ináyíyo tñí gapímaní neameŋweaarígíá gíyí gíyo tñí wigí díŋí píráníŋí owímíxínírí ríxíŋí wuríyííríxíní. Nene “Goríxomí níxídíro nání píráníŋí e ría yaríŋoi?” neaiawípaxí imóníŋípi erane ámáyo yadímíŋí imóníŋípi wírane yaníwá nání ríxíŋí wuríyííríxíní. ³Ámá e nerónáyí, Goríxoyá síŋwíyo dání naŋí ero apání imóníŋípi ero yaríŋagía nání “Ríxíŋí wuríyííríxíní.” raríŋíní. O nene yeáyí neayímíxemeaaríŋoríní. ⁴Ámá níní xwíyíá míkí nepaxíŋí imóníŋípímí mí nómixíro díŋí omópoyínírí wímónaríŋoríní. Apímí mí ómíxáná yeáyí uyímíxemeámánírí nání wímónaríŋoríní. ⁵Nene níjíríní. ŋwíá nepa imóníŋípi, ayí ná woní Goríxoríní. O tñí xíomí sípí wíkáraríŋwaéne tñí nání wáwuŋí imóníŋo, ayí ení ná woní Kiraisí Jisasoríní. ⁶O Goríxo íná e éwínígínírí wímóníŋíná imónáná ámá níneneni negí íwí yaríŋwápi gwíníŋí neaíkweawárimíánírí neapeíŋínígíní. Xío níneapeíríŋípímí dání síwá réníŋí neañíríní. Goríxo ámá níyoní yeáyí uyímíxemeámánírí nání wímónaríŋoríní. ⁷Nioní Kiraiso e neañíŋípi nání wáí nurímeiarígíáyí wo nímonírí áwaníŋí

nurimeáwiniginiri Gorixo ninirípeari —Aga yapí bi mirariņini. Nepáni rariņini. Gorixo ninirípeari émáyí maņí noniyáyo dáni xwiýá nepaxiņí imóniņipi aría niro diņí wikwíro epíría náni uréwapiyimíáoni imónimi náni nimixiņirini. ⁸ Ayináni ge ge Jisasoyá siyikí imónigiáyí Gorixomi yayí owianeyinero awí neániróná “Oxowa omi rixiņí urífrixini.” nimónarini. Ayí “Oxí siyikwí mínipa nemána wigi wíniyo wikí miwónipa ero xixewiámí mirinipa ero yarigiáwa wé seáyi e nimféyoaro íeapá nemána rixiņí urífrixini.” nimónarini.

Apixíwa epaxípi náni uriņí nánirini.

⁹ Apixíwa eni áamá Gorixomi yayí owianeyinero awí éanarigé náni nibiróná píranıņí niteániro aikiyí xixeni wigi yínipaxípi niyínimi bífrixini. Áamá weyí onearípoyiniri díá okiyá ero nigwí okiyá iniro rapirapí nigwí xwé roņiyí yíniro mé ¹⁰ apixí “Niafwi Gorixoyáíwanexini.” rinarigiáwa epaxípi wigi ámáyo arirá niwiriņipimi dáni okiyáıniņí inífrixini. ¹¹ Apixíwa oxowa uréwapiyaríná xwiýá mirí ínimi niwúrniro aría wífrixini. ¹² Apixíwa xe oxowami seáyi e niwimóniro ouréwapiyipoyiniri winariņámani. “Íwa xwiýá mirí ero oxowami maņí aría wiwo éfrixini.” nimónarini. ¹³ Ayí ripi náni rariņini. Eņíná Gorixo áamá nimixiríná xámi imixiņo, oxí Adamomi nimiximáná ríwíyo apixí Ipími imixiņirini. ¹⁴ Ayí ripi náni eni rariņini. Obo yapí wíwapiyiņo, ayí Adamomímani. Ipími yapí wíwapiyíáná í xwiýá Gorixo uriņipi wiałkiņí eņagi náni “Apixíwa xwiýá mirí ero oxowami maņí aría wiwo éfrixini.” rariņini. ¹⁵ Nioni e niri ał apixíwa Gorixomi diņí niwikwíroá uro ámáyo diņí sipi niwia uro siyikwí mınıņi imóniro niteániro ero nerónáyí, niafwi xirarigiápimi dáni erikiemeánipirírini.

Siyikí Jisasoyá imónigiáyo wipeņweagiáwa nánirini.

3 ¹ Xwiýá re riniņipi diņí ŋwiráripaxí imóniņipirini. “Áamá Gorixoyá siyikí imóniņí bimi” go go “Oumeņweámini.” niyaiwirínáyí, “Nioni api e oemini.” wimónariņipi, ayí awiaxírini. ² Ayináni Gorixoyá siyikí imóniņiyí bimi wipeņweaņí go go ripi ripi imóníwinigini. Xwiýá mumeáripaxí imóníwinigini. Apixí ná wíni meáwinigini. Diņí nipikwini mimóniņí náni mikikayó maņí nánini kikayówinigini. Diņí maņí nimori ámáyá siņwíyo dáni wé róniņi imóniņipini éwinigini. Wé íkwiaņwíyo uņwiráripaxí imóníwinigini. Áamá wímeááná nipemeámi nuri aiwá míraņí wíwinigini. Wíniyo uréwapiyipaxí imóníwinigini. ³ Iniigi niniríná papikí yarigiápi náni miņí minipa éwinigini. Wáwınıņi nimóniri apaxí mé mixí mimónipa eri awayini wiri éwinigini. Mixí nípea memepa éwinigini. “Nigwí bi ał minimúropa oeni.” yaiwiarigiápi wí diņí íá mimaxiripa éwinigini. ⁴ Xegí sówí niafwi píranıņi méwinigini. E nerína niafwiýí xanoyá maņí aría wiwo wéyo umero éfrixiniri éwinigini. ⁵ Áamá

majía neri xegí síwí niaíwí pírániñí mumepa nerínáyí, “Gorixoyá siyikí imónigíáyí bimí anani pírániñí umerņweapaxírini.” riseaimónarini? Oweoi, e nerínáyí, pírániñí mumerņweapaxí eņagi nání rariņini. ⁶Jisasomi sini aí diñí niwikwírori nixídiríná negí neapeņweañí wo oimóniri siņwí miwinipa érixini. O e nimóniri nání wárí imónaríná obo seáyí e seáyí e nimóniri náníñí neániri xwiyía meárininiņa o eni xwiyía meárininiņiri nání rariņini. ⁷Ámá wí xegí yoí ráná diñí Jisasoyá siyikí imónigíáyínéyáyo dánini maríái, sipíáyíyá diñíyo dání eni “Naņorini.” yaiwiarigío, o seaipeņweáwinigini. Diñí e miwaiwiarigío eņánáyí, ámá wí niwiápínimearo o ayá wimopaxí eņípi nání ráná awí oboyá ņwiráriniginiri nání rariņini.

Jisasoyá siyikí imónigíáyo seáyí wiariģíáyí nánirini.

⁸Ámá go go “Jisasoyá siyikí imónigíáyo seáyí wiariģá woni oimónimini.” niwimónirínáyí, diñí íá xiriņo imóníwinigini. Naņí riri sipí riri mepa éwinigini. Iniiģí papikí yarigíápi nání miņí minipa éwinigini. “Amipí wí minimúropa oeni.” niyaiwiri íwí urápiminiri mepa éwinigini. ⁹Api api mepa neri xwiyía eņíná dání yumí imóniņí Gorixo wía ókímixiņipi nání sini ududí miwiní “Aga nepa ría rinini?” niyaiwiri xaíwí íá xiríwinigini. ¹⁰Jisasoyá siyikí imóniņwaéne seáyí neaiipaxí imóniņí woríaniri xámí iwamíó iwamíó wíwapiyířixini. E neríná rixa mimíwiáro neri wí xwiyía mumeáripaxí imóniņipi néra wariņagi niwinirónáyí, xe e oimóniri siņwí winířixini. ¹¹Apixíwa eni diñí íá xirigíáyí imónířixini. Mimayíó miropa ero diñí nipikwini mimóniņí nání mikikayó naņí nánini kikayoro érixini. Pí pí neríná ámá diñí ņwiráripaxípi érixini. ¹²Jisasoyá siyikí imónigíáyíné seáyí seaiariģáwa apixí ná wíni meářixini. Wigí síwí niaíwí pírániņí meářixini. ¹³Ayí ripi nání “Seáyí seaiariģáwa api api éřixini.” rariņini. Jisasoyá siyikí imónigíáyo seáyí wiariģíá ģiyí ģiyí pírániņí niwiirónáyí, ayo wé íkwiaņwíyo ņwiráripíříá eņagi nání rariņini. Kiraisi Jisasomi diñí wikwíroariģíápi nání wíyo áwaņí nuriríná eni igiģí mé anani uripaxí imónipíříá eņagi nání rariņini.

“Joxi ámá Gorixoyáyí epaxípi nání niģía oimóniri eaariņini.” urini nánirini.

¹⁴Nioni xwiyía ripi ríwamiņí neáa nuríná “Rixa ríná niđiri símeáimigini.” niyaiwiri diñí sikwímoņini. ¹⁵E neri aiwi nioni miđipaxí nimónánáyí, joxi niģía re imóniría nání payí rina eaariņini. Ámá Gorixoyá ģwí imóniģárí —Arí ámá Gorixo, diñí míkí ikiņoyá siyikí imónigíáyířini. Íkíá xwiyía xaíwířiniņí nimóniro xwiyía nepaxiņí imóniņipimi sopiņí warigíáyířini. Ayí Gorixo e éřixiniri wimónariņipi tíni xixeni neríná epaxípi nání joxi niģía imóniría nání eaariņini. ¹⁶Aga neparini. Xwiyía nene diñí ikwíroariņwápi, Gorixo wía mókímixipa

enáná sini nijíá mimónipa enwápi —“Apí aga seáyi émi imóniñipíríani?” niyaiwirane rariñwápirini. Ayináni seaní niriranéná ripi rariñwárini, “O siñáni áamá imóniri kwíyípi ‘O aga wé róniñorini.’ owiaiwípoyniri neaiwapiyiri enjorini. Anñajowa siñwí winaxídiro xwiyíá o nání rininípi aní nimini rinimeri enjorini. Áamá xwíá tíyo ñweagiáyí diñí wikwíroro Gorixo anñnami nání wírániri enjorini.” rariñwárini.

Áamá Jisasomi ríwí numero kwíyí xegí bimi xídipíríáyí nánirini.

4 ¹Kwíyí Gorixoyápi rixa áwaní re rémixamoñírini, “Sía yoparíyí tíñiná áamá wí Jisasomi sini diñí miwikwíró ríwí numoríná re epíríárini. Kwíyí ámi xegí bimi —Apí áamá yapí wíwapiyarinípirini. Apimi xídiro áamá kwíyí apimi dání uréwapiyarigíáyí rariñgápi aríá wiro imíóyo dání éwapínarigíápi aríá wiro epíríárini.” Gorixoyá kwíyípi áwaní e rémixamoñírini. ²Apimi dání uréwapiyarigíáyí yapí owíwapiyaneyiniri yarigíápimi dání wíwapiyarigíárini. Wigí diñípi íwí ayá wí yarigíápimi dání rixaxí óriñagi nání íwí nero aí “Ayí íwí ría yariniñi?” niyaiwiríná esisí bí minarigíárini. ³Ayí “Apixí mimeánipani.” riro “Aiwá api ñwíárini. Minipani.” riro yarigíáyírini. E neri aí nene xíomi diñí niwikwírorane xwiyíá nepaxiní imóniñipi nání diñí moariñwaéne Gorixo aiwá api api nání yayí ninimáná nírixiniri imixiníriní. ⁴Ayí ripi nání rariñini. Amipí Gorixo imixiníyí níni nañírini. Wí ríwímíni mamopaxí mimónini. Nene Gorixomi yayí niwirane nípaxíni imóniñagi nání rariñini. ⁵Gorixoyá siñwíyo dání aiwá nípini anani nípaxí imóniñagi nání rariñini. Ayí xewaníño amipí níni iwamíó nimixiríná “Nípini nañírini.” riñípimi dání nípaxí imóniri nene niniranéná api nání yayí wiarinñwápi dání nípaxí imóniri enjagi nání rariñini.

“Ririxímeáyo uréwapiyiri Gorixomi pírániñí xídíría nání iwamíó éwapíniri éirixini.” uriní nánirini.

⁶Xwiyíá api joxi yegí nirixímeáyo nuréwapiyirínáyí, surímá wí mé áamá Kiraisi Jisasoýá xináíwániñí nimóniri omiñí xixeni niwiiríná yarigíápa axípi e eríárini. Joxi e neríná aiwá niniriñípimi dání ení sixí eánariñwápa axípiniñí joxi xwiyíá nene diñí wikwíroariñwápi —Apí xwiyíá pírániñí reñwipéniñí joxi níxída wariñípirini. Nepaxiní imóniñipírini. Apimi dání ení sixí eániríárini. ⁷E neri aí piyiniñí ikayíwípi —Apí sa xwíá tíyo dánipírini. Niaíwí diñí mimogíápiani rípxápirini. Apimi diñí bí mikwíró aríkwíkwí niwiéra nuri áamá Gorixomi xixeni níxídiríná yarigíápi tíni xixeni ería nání áamá nííá yaniro nání iwamíó éwapínarigíápa axípiniñí iwamíó éwapínirixini. ⁸Ayí ripi nání “Áamá Gorixomi xixeni níxídiríná yarigíápi tíni xixeni ería nání iwamíó éwapínirixini.” rirariñini. Wará rírowá oneaiiniri nání iwamíó niréwapíniriniñí, apimi dání nañí onímiápi neaiipaxíriní. E neri aí Gorixomi xixeni xídaníwá nání iwamíó niréwapíniriniñí, apimi dání

naŋj ayá wí neaiipaxírini. Agwi ríná sini xwíá tíyo niŋwearingénárani, ríwíyo aŋínami niŋwearingénárani, naŋj neaiipaxí eŋagi náni rariŋjini. ⁹Xwiyíá apí, ayí diŋj ŋwiráripaxí imóniŋjipirini. Ámá aríá niwiri xídipaxípirini. ¹⁰Ayí ríwíyo aŋínami niŋwearingénárani, sini xwíá tíyo niŋwearingénárani, Gorixomi xixeni xídaníwá náni iwamíó niréwapíniriŋjipimi dáni naŋj neaiíwiniginiri agwi ríná ríwí niríkwínimáná aniŋj miní yariŋwáriní. Nene Ŋwíá diŋj noní imóniŋj — O ámá niyoni yeáyí uyimixemeámíániri eŋorini. Xíomi diŋj wikwíroariŋwaéne aŋipaxí yeáyí neayimixemeaariniŋorini. “O nene e neaiínárini.” niyaiwirane diŋj níkwímorane náni aniŋj miní yariŋwáriní. ¹¹Xwiyíá apí nipini sekaxí uriri uréwapiyiri éirixini.

“Dixí neriŋjipimi dáni siŋwepigí wíirixini.” uriní nánirini.

¹²Joxi sini ámá ríá miriŋoxi aí xe peayí onanípoyiniri siŋwí miwinipani. Joxi wé íkwianŋwíyo riŋwiráripírí náni Jisasomi diŋj wikwíroarigíáyí epaxí imóniŋjipi náni siŋwepigí wíirixini. Jiwaníŋoxi nira nuriníŋjipimi dáni siŋwepigí wiri nemeríná pírániŋj neriŋjipimi dáni siŋwepigí wiri wíniyo diŋj sipí níwiriŋjipimi dáni siŋwepigí wiri diŋj ŋwiráripaxíŋj neriŋjipimi dáni siŋwepigí wiri íkwiráínáníŋj nimóniri neriŋjipimi dáni siŋwepigí wiri éirixini. ¹³Nioni bimíáé náni weniŋj neri niŋwearingéná Gorixomi yayí umeaniro náni awí eánariŋíe dáni xwiyíá Gorixoyáŋj íá nuroimáná apimi dáni uréwapiyiri eŋj rirémixí wiri éirixini. ¹⁴Xámi Jisasoyá siyikí imónigíáyo wipeŋweagíáwa joxi eríáŋj náni Gorixoyá diŋjyo dáni wíá rókiamoro wé seáyí e silkwíáriro éáná Gorixo xegí kwíyíŋjipimi dáni e epaxí oimóniri diŋj sixí símonjipi diŋj yaŋkíá mimopani. ¹⁵Xwiyíá “Joxi e éirixini. E éirixini.” rirariŋjipi nipini xixeni wé oroáríminiri éirixini. Ámá giyí giyí siŋwí niraniróná joxi xwiyíá nioni “E éirixini.” rirariŋjipi neri wé niróa wariŋagi ranipíríá náni e éirixini. ¹⁶Jiwaníŋoxi yariŋjipi náni siŋwí ainenaxídiri uréwapiyariŋjipi náni eni siŋwí ainenaxídiri éirixini. Kikiíá bi miŋweá aríkí e yayíirixini. Ayí ripi nánirini. Joxi e neríná jiwaníŋoxi eríkiemeániri dixí maŋj aríá siarigíáyo eríkiemeari eríá eŋagi náni rariŋjini.

“Ámáyo pírániŋj owimiximiniri nuriríná dixíyo urariŋjipa uríirixini.” uriní nánirini.

5 ¹Áminápia wími pírániŋj owimiximiniri neríná xwamiání tni muripani. Dixí ápowami nipení urariŋjipa uríirixini. Íwí sikinowami pírániŋj owimiximiniri neríná dixí rigwáowami urariŋjipa nipení uríirixini. ²Apianjipiami nuriríná dixí rinókíwami urariŋjipa uríirixini. Apiyáiwami nuriríná íkwiráŋj wináníŋj nimóniri rinapíwami urariŋjipa uríirixini.

Apixí aníwa náni uriníŋjipi nánirini.

³Apixí aní wí úmayí imóniŋjagi níwiniríná wéyo uméirixini. ⁴E rirariŋjagi aí apixí aní gí gí niaíwí tŋj imónirirani, íwiáríawéyí

tíñí imónirirani, eñánáyí, ayí epíríá seáyí e imóniñipi ripirini. Wigí imónigiáyó wéyo umepíría náni éwapínírixini. Wigí xaniyaú umegípa wiwaniñiyí eni ríxa xwé niwiaroríná axípi umepíría náni éwapínírixini. E nerónáyí, Gorixo yayí winariñipi yariñagía náni rariñini. ⁵Apixí aní aga úmayí imóniñí gí gí Gorixo arirá oniniri diñí wikwímoariñirini. E neríná áríwiyimírani, ikwáwiyirani, omi rixiñí uriri yariñí wiri yariñirini. ⁶E neri aí apixí aní gí gí “Pí eniñoi?” niyaiwiri miñí winariñipini “Oemini.” niwimónirínáyí, sini siñí nimóniri niñweari aí aga peñiñiñí imónini. ⁷Apixí aníwayá niaíwíyí tíni íwiárfawéyí tíni pírániñí numero xwiýíá muripaxí imónírixiniri nioni rirariñápi sekaxí nura úrixini. ⁸Ayí ripi náni “Nioni rirariñápi sekaxí nura úrixini.” rirariñini. Ámá go go xegí imóniñíyo mumepa neríná Jisasomi diñí wikwíroariñipi ríwí ririwámimi nimamori sipí ámá diñí miwikwíroariñíyí yariñíapimi nimúrori aga sipí imóniñipi yarini. E neri aí go go xanipiaúmi mumepa neríná ayí aga añipaxí sipí imóniñipi yarini.

⁹Apixí aní wí sini xwiogwí 60 mimúropa eñáná íkwí Jisasoya siyikí imónigiáyíné apixí aníwami arirá wianíwaniro náni wigí yoí ñwirárarigiánami miñwiráripa érixini. E neri aí í oxí ná womini pírániñí meánagi eñagi winiri ¹⁰“Sanjí pírániñí nearápariñirini.” rariñagía aríá wiri “Xegí niaíwí pírániñí meagírini.” rariñagía aríá wiri ámá añí midáñíyo aiwá mírañí yagí imóniñagi winiri ámá Gorixoyáyo arirá niwiríná siyikwípiñiñí nimónimáná arirá wiagi imóniñagi winiri ámá wí diñí ríá uxeariñagi niwiniríná seáyí wiagi imóniñagi winiri pí pí nañí imóniñipi “Oemini.” niyaiwiri diñí wikwíroagi imóniñagi winiri nerínáyí, íyá yoí anani íkwínami ñwirárixini. ¹¹E neri aí apixí aní sini apiañípia mimónipa egíwayá yoí miñwiráripa érixini. Ayí ripi náni rariñini. Apixí aní sini apiañípia mimónigiíwa “Ámi oxí wo tíni oinaiyi.” wimónáná sini Kiraiso náni diñí mamóniñí nero “Ámi womi omeánimini.” wimónariñí eñagi náni rariñini. ¹²Íwa e nerónáyí, oyá símimañíyo dáníniñí re rárigíápi, “Ámi oxí mimeání sa Kiraiso tíni níkaríniríná apánirini.” rárigíápi ríwímimi mamoiñigíá eñagi náni xwiýíá meárinigííwa imónariñíarini. ¹³Ripi eni yariñí eñagi náni rariñini. Omiñí bí mé kikiíá néra waniro náni néwapíga nuro aí nepa kikiíá bí yariñíamani. Añí iwá iwámi nemeróná xwiýíá mimayíó roro wíarí níremoro xwiýíá répiroro neróná xwiýíá pírániñí níripaxí mimóniñipi rariñíarini. ¹⁴Ayináni “Apixí aní sini apiañípia mimónigiíwa re érixini.” nimónarini. “Ámi oxí nimeániro niaíwí níxíriro umérixini.” nimónarini. Íwa e neróná ámá Jisasomi diñí miwikwíró nene náni wikí neaóniñíyí wo íwa apini yariñagía niwiniríná “Íwa sipí yariñoi.” nearipaxí wí imóniniámami. ¹⁵E neri aí apixí aní wíwa Setenomi xídipíri náni ríxa Jisasomi píni niwíarimi wigími warigíá eñagi náni rariñini. ¹⁶Apixí Kiraisomi diñí wikwíroariñíá giyí giyí

wigí apixí aní eñánáyí, Jisasoyá siyikí imónigíáyo anijí wikáripírixiniri wivanijíyí íwami píránijí numero arirá wírixini. Ayí Jisasoyá siyikí imónigíáyí apixí aní úmayí imónigííwami arirá wipíría nání rarijini.

Jisasoyá siyikí imónigíáyo wipenweagíáwa nánirini.

¹⁷Jisasoyá siyikí imónigíáyo wipenweagíáwa numerwearíná nanjé nero píránijí yarigíáwa yayí owininiri aiwáraní, nigwírani, miní wiarigíápi “Biaú miní wipaxowaríani?” niyaiwiro wé íkwianjwíyo uñwiráírixini. Wipenweagíá xwiyíá Gorixoyápipimi dání enjé rirémixí wiro uréwapiyiro yaníro nání anijí miní yarigíáwa nání ayí anjipaxírini. ¹⁸Bikwíyo dání xwiyíá ripiaú niriniri eánijagi nání rarijini, “Burimákaú witípi exwexwimí oeniri xwirinjwí xapixapí nosaxa pwaríná bi minipa oeniri manjé gwí mikiríwipani.” niriniri eániri “Nigwí omijí yarigíáyí wigí omijí egíápi nání nigwí meapaxírini.” niriniri eániri enjagi nání wipenweagíáyí re yaiwírixiniri rarijini, “Neaipenweagíáwami yayí owininiri miní wiarinjwápi biaú miní wipaxowaríani?” yaiwírixiniri rarijini.

¹⁹Ámá ná woni niwiápínimeari Jisasoyá siyikí imónigíáyo wipenweanjé womi xwiyíá nuxekwímori “Sipí yarini.” riránáyí, aríá miwipani. E neri aí síjwí winaróíáyí waúrani, waú worani, eñánáyí, ayí anani aríá wírixini. ²⁰Wipenweagíá aríki íwí yarigíáyo Jisasoyá siyikí imónigíá niyíyá síjwí anigé dání mixí urírixini. Wa ení wáyí nero axípi mepa epíría nání “Niyíyá síjwí anigé dání urírixini.” rirarijini. ²¹E neri aí nioni Gorixoyá síjwí tñjé e dání tñi Kiraisi Jisasoyá síjwí tñjé e dání tñi anjínajé xío íá yiyamiximí enjíyíyá síjwí tñjé e dání tñi xwiyíá joxi mirimúropaxí imónijí ripi oririmini. Joxi nioni wipenweagíáwa nání rirarijápí neríná wí nání “Ámá nioniyáyíríani?” niyaiwiri niyinjwíroniri mepa érixini. Wí dixíyoni símí símí e nimeri mepa érixini. Xixeni wigí yarigíápi tñi wiírixini. ²²Joxi ámá wo ayá tñi nimeari Jisasoyá siyikí imónigíáyo wipenweanjé wo imóníwiniginiri niwimixiri wé seáyí e miwikwiáripani. Apaxí mé wipenweanjé wo oimóniri wimixáná íwí ayí yarigíápi rixímeaniginiri rarijini. Joxi íwí bi mé íkwiráfnaxínijí imóníwiniginiri rarijini. ²³Timotioxi, íníná aga simixí agwíyo siyarinjípi nanjé sini nání aga iniigíni minipa neri marisiníá nání wayíá iniigí wainí bi tñi nírixini. ²⁴Sipí ámá wa éíápi síjáníje dání éíá enjagi nání sini píá mininjáná aí rixa síjání imónarijírini. E nimóniri aí sipí wa éíápi ínimi dání éíá enjagi nání píá néfasáná enjáná síjání imónarijírini. ²⁵Axípi énijé nanjé wa éíápi síjáníje dání éíá enjagi nání síjání imónarijírini. E nimóniri aí nanjé wa yumí éíápi anijé yumí imónáripaxímani.

Ámá xináíwánijí nimóniro omijí wiiarigíáyí nánirini.

6 ¹Ámá xináíwánijí nimóniro omijí wiiarigíáyí wigí bosowa nání “Awami wéyo umerane xixeni aríá yímigí wirane epaxowaríani?”

niyaiwiro apí e wiífrixini. Awa Gorixo nání sipí miripa ero none á máyo uréwapiyariñwápi nání sipí miripa ero oépoyiniri rirariñini. ²Go go xegí boso Jisasomi diñí wikwíroariñí wo eñánáyí, diñí re niwaiiwiri paimimí miwipa éwinigini, “Xío eni gí Jisasomi diñí wikwíroariñwí wo eñagi nání sa gí niriixímeániñí imóniñí woríani?” E niwaiiwiri paimimí miwipa neri ripini yaiwíwinigini, “Gí bosí omiñí wiariñáo Jisasomi diñí wikwíroariñí wo imóniri Gorixo diñí sixí uyariñí wo imóniri enjo eñagi nání aríá yími gí niwiri omiñí owiimini.” yaiwíwinigini. Xináíwániñí nimóniri omiñí wiariñí gí nání rirariñápimi dání siyikí Jisasoyá imónigíá joxi tñí e ñweagiáyo uréwapiyiri eñí rirémixí wiri érixini.

Mimóní uréwapiyariñí nánirini.

³Á má go go xwiyía nioni rirariñápi maríá, xegí bi imóniñípi —Api xwiyía pírániñí réwapíni gíápi tñi xixeni mimóniñípirini. Xwiyía negí Áminá Jisasi Kiraiso riñípi tñi xixeni mimóniñípirini. “Gorixomi pírániñí nixídiríná epaxí, ayí apírini.” riniñípi tñi xixeni mimóniñípirini. Xwiyía xegí bi imóniñí api íá xirariñí go go ⁴wá rí nimóniri aí aga niñíá nañí bi mimóniñorini. O xwiyía rirowiámí inariñípi nání wí tñi orinaneyiniri símí xeadípénariñíni. Xwiyía ximiximí niniro rariñípi nání eni wí tñi orinaneyiniri símí xeadípénariñíni. E yariñípi dání á má sipí diñí yaiwiniro xwiyía miximixeawíámí iniro ikayíwí riniro anidiñí yaiwiniro ⁵xixewiámí riniro yariñíni. Á má e yariñípi diñí xeyániñí imóniro xwiyía Jisaso nání nepaxiñí imóniñípi bi sini mixéniñí imóniro egiñíni. Xeñwíni re yaiwariñíni, “Gorixomi nixídiriniñípi dání amípí xwé meapíría nánirini.” yaiwariñíni.

“Íá xiriñápi apánirini.” yaiwariñípi tñi e miyaiwariñípi tñi nání uriñí nánirini.

⁶Ayí e yaiwariñípi aí á má “Amípí nioni íá xiriñápi, ayí apánirini.” yaiwariñípi Gorixomi nixídiriniñípi dání amípí Gorixo “E wiíimigini.” yaiwariñípi wí mimúrónigíániñíni. ⁷Inókíwa neaxirigíe dání amípí wí tñí imóniñwaéne íá neaxirigíarani? Péwaé dání eni amípí wí nimeámi waníwáraní? Oweoi. ⁸Ayináni sa aiwá nani nánirani, aikí yínani nánirani, apáni eñánáyí, diñí re oyaiwianeyi, “Nene íá xiriñwápi ayí apánirini.” oyaiwianeyi. ⁹E neri aí á má amípí wí minimúropa oeniri yariñípi re yariñíni. Amípí wí nánini ayá síwí nuroríná miñí sixí níniñípi dání wiwaniñíyí mírýóniñí pikíariñíni. Ayí majíá níkáriñiro amípí ríwéná xeaniñí wímeapaxí imóniñípi nání íkíniñí sipí wariñíni. Maiwí e néra núíasáná ríwéná síwá neri piéropíríni. ¹⁰Ayí ripi nání rariñíni. Á má nigwí nánini diñí sipí niwiriñá ayí íwí xixegíni oépoyiniri wipemeariñíni. Á má wí nigwí nánini íkíniñí sipí niwiriñípi dání xwiyía nene diñí ikwíroariñwápi rixa píni niwíarimi majimajíá néra xeñwími nuro ríniñí meárinariñípi nání rariñíni.

“Píráníņí neri diņí niyimiņípi xaíwí íá maxirírixini.” uríņí nánirini.

11 “Gorixo ‘Timotio e éwinigini.’ wimónariņípi tını xixeni oemini.” yaiwariņoxi, sipí apimi píráníņí éf menírixini. E neríná “Wé róniņí imóniņípi oemini.” yaiwiri “Gorixomi píráníņí nixídiríná epaxípi oemini.” yaiwiri “Omi aniņí diņí owikwírómini.” yaiwiri “Ámáyo diņí sipí owimini.” yaiwiri “Pí pí nímeáípi xwámámí oemini.” yaiwiri “Ámáyo niپیینی owimini.” yaiwiri érixini. 12 Joxi Jisasomi diņí niwikwíroríná ámá “Xío xopirári ninirfeniņoi?” niyaiwiniri eņí neániri eņí menarigíípa axípi érixini. E neri diņí niyimiņí joxi e oimóniri wéyo íá rumiriņípi xaíwí íá maxirírixini. Joxi naņí imóniņí diņí wikwíroņípi rixa ámá obaxí aría egíe dání waropári wiņí eņagi náni rirariņini. 13 Gorixo —O pí pí diņí tıńí imóniņípi náni míkí ikiņorini. O tını Kiraisi Jisaso —O mixí ináyí Podiasi Pairato xwirixí umearíná xío náni waropári xixeni iniņorini. O tını awaú aría egíie dání xwiýá joxi mimúropaxí imóniņí ripi oririmini. 14 Joxi sekaxí Áminá Jisasi Kiraiso ninearimi peyiņípi xixeni érixini. E neri Jisaso siņáni piaumimí infé náni joxi riduniپaxí imóniņípi mepa néra uri ámá xwiýá “O sipí yarini.” rimeariپaxí imóniņípi mepa néra uri érixini. 15 Gorixo moáriņíná nimóniríná o siņáni piaumimí ininíárini. Ayí ripi náni rariņini. Gorixo yayí xío winariņípi náni xewaniņo míkí ikiņorini. Ná woni onini seáyi e imóniņorini. Mixí ináyí nimini ņweagiáyo seáyi e wimóniņorini. Áminá niyoni eni seáyi e wimóniņorini. 16 Aniņí noní ņweaņo, ayí ná woni onirini. Wía o ómixariņípi ináyiniņí piroariņagi náni ámá aņwi e pupaxomani. Ámá wí siņwí winigíomani. Wí eni siņwí winipaxí imóniņomani. Omi ámá nineneni seáyi e uméwanigini. O aniņí íníná neameņweáwinigini. “E imóníwinigini.” nimónarini.

Ámá amipí wí mimúrónigiáyi epaxípi nánirini.

17 Ámá agwi ríná amipí wí mimúrónigiáyo re urírixini, “Wárixayiné mimónipa ero amipí seyíné miseamúroariņípi náni ‘Aniņí íá xiraníwárinini. Wí anipá imóniníá menini.’ miyaiwipaxí eņagi náni apimi diņí miņwiráripa ero érixini. E mepa nero Gorixo —O yayí oneainiriņípi nineaipiríná xwapí ayá wí neaiپariņorini. Omini diņí uņwiráripoyi.” urírixini. 18 Ripi eni urírixini, “Ámáyo naņíni wiuro saņí nurápiróná onimiápi murápi ayá wí urápiro yaņí ewanií imóniro amipí bi wáwuņí oimoaneyiniro tiro érixini. 19 Seyíné e nerónáyí, nepa amipí ayá tıńí imóniri niپémáná ríwíyo seaímeanía imóniri eņípi awí eámeámí yáranıoi. Api diņí ņwiráripaxí imóniņípirini. Api diņí niyimiņí imóniņípi maxirípiría náni siņániņí eánarigíápini.” E urírixini.

“Nioni nira weapiápi símimaņímmini tinei.” uríņí nánirini.

20 Timotioxi, nioni e érixiniri diņí riņwiráriņápi ríwímmini mitipani. Símimaņímmini tinei. Ámá Gorixomi mixídarigiáyi xwiýá íkíá iwíyo

dáni rarigíápi t́ni xwiyíá ikweakwímí rinariṅipi —“Api xixeni nijíá imóniṅipirini.” niriro aí yapí rarigíápirini. Api t́ni gí t́ṅí e dáni xe orípoyiniri siṅwí miwinipa éirixini. ²¹Ayí áamá wí “Xwiyíá apimi dáni nijíá imóniṅwaénerini.” niriniriṅipimi dáni rixa majimajíá néra xerwími ugíá eṅagi náni rariṅini.

“Gorixo wá riwianíwinigini.” nimónarini.